

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

**ЧАДНИЙ ГАЗ
ДУЖЕ ОТРУЙНИЙ
І НЕ МАЄ ЗАПАХУ!**

**0,5 ПРОЦЕНТА ЙОГО У
У ПОВІТРІ ПРИМІЩЕННЯ
Є СМЕРТЕЛЬНИМ!**

Перевірка тяги за допомогою
смужки паперу

**ПЕРЕД РОЗПАЛЮВАННЯМ
ГАЗОВИХ ПРИЛАДІВ (КУ-
ХОННЕ ВОГНИЩЕ, ОПАЛЮ-
ВАЛЬНА ПІЧ, ГАЗОВИЙ
ВОДОНАГРІВАЧ, АГВ ТА
ІНШІ) НЕОБХІДНО ПЕРЕВІ-
РИТИ ТЯГУ В ДИМОХОДІ.**

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ОТРУЕННІ ЧАДНИМ ГАЗОМ

Вивести або винести
постраждалого на свіже повітря

Терміново звернутись за кваліфікованою
медичною допомогою

Послабити одяг,
щоб полегшити дихання

Піднести до носа тампон,
змочений у нашатирному спирті

Напоїти міцною кавою, чаєм

Навчально-методичний
центр цивільного захисту та
безпеки життєдіяльності
Чернівецької області

ІНФОРМУЄ...

Обережно: ЧАДНИЙ ГАЗ !

Адреса НМЦ ЦЗ та БЖД
Чернівецької області:

58001, м. Чернівці, вул. Кордуби, 9,
т. (0372) 57-75-17, ф. (0372) 52-47-48,

<http://www.nmc.cv.ua>

e-mail: nmc.chernivtsi@mns.gov.ua,

metodcv_nmc@ukr.net

(методичний кабінет)

Розповсюджується безкоштовно !

пам'ятка населенню

Чернівці

Чадний газ (оксид вуглецю, хімічна формула CO) – газ без кольору, запаху, смаку, горить синім полум'ям до утворення вуглекислого газу (діоксида вуглецю – CO₂).

В атмосферу чадний газ потрапляє у складі вулканічних і болотних газів, у результаті лісових та степових пожеж, а також виділяється мікроорганізмами, рослинами, тваринами і людиною.

Природний рівень концентрації CO в атмосфері становить 0,01 – 0,9 мг/м³. 13% загальної емісії чадного газу в атмосфері утворюється внаслідок людської діяльності: виплавка та переробка металів, вуглевидобуток, спалювання палива, вибухові роботи, більше половини його доводиться на частку автотранспорту – вміст CO у вихлопних газах може досягати 12%.

Потрапляючи з повітрям у легені людини, проникає у кров, де з'єднується з гемоглобіном,

утворюючи стійке з'єднання – **карбоксигемоглобін (HbCO)**. Внаслідок цього порушується механізм переносу кисню з легенів до тканин і вуглекислого газу з тканин до легень. Виникає дефіцит кисню в крові і тканинах, що загрожує втратою свідомості і загибеллю.

Чадний газ негативно впливає на людину навіть у невеликих концентраціях, оскільки він здатний накопичуватись в організмі.

Ознаки отруєння: головний біль, ослаблення зору, запаморочення, нудота, втрачається реальне відчуття часу, порушується орієнтація в просторі, притупляється відчуття болю від отриманих опіків, можливий летальний наслідок.

Індивідуальна чутливість. Жінки більш стійкі до впливу чадного газу, ніж чоловіки. Маленькі діти більш стійкі, ніж літні люди. Особливо чутливі підлітки і вагітні жінки. Важко переносять отруєння алкоголіки, курці, а також особи, які страждають на бронхіт, астму, серцево-судинні захворювання, хвороби легень, діабет, анемію, хвороби печінки та кровообігу.

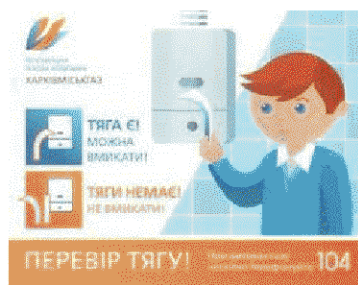
Гранично допустимі концентрації (ГДК). Норми ГДК розроблені для різних груп населення:

± середньодобова норма для населених пунктів – 3 мг/м³;

± в атмосфері максимальна разова ГДК – 5 мг/м³ (при 20-30-хвилинному впливі);

± у повітрі робочої зони ГДК – 20,0 мг/м³ (протягом робочого дня);

± у місцях розташування курортів, санаторіїв, будинків відпочинку, в зонах відпочинку та в містах з населенням понад 200 тис. чол. концентрація CO не повинна перевищувати 0,8 ГДК.

Аварійні концентрації (МДК) – при яких гарантується збереження життя та здоров'я людей. Допускається зниження працездатності до 30% при відсутності клінічних симптомів інтоксикації.

Значення МДК повинні відповідати певному часу впливу. Вони становлять:

- ± 600 мг/м³ при часі впливу 10 хвилин;
- ± 400 мг/м³ при часі впливу 15 хвилин;
- ± 300 мг/м³ при часі впливу 30 хвилин;
- ± 200 мг/м³ при часі впливу 60 хвилин.

Неприпустимі (смертельні) концентрації.

- ± 11 500 мг/м³ при часі впливу 3 хвилини;
- ± 3 500-4 000 мг/м³ при часі впливу 30 хвилин;
- ± 2 300 мг/м³ при часі впливу 10 хвилин.

ОТРУЄННЯ ЧАДНИМ ГАЗОМ СМЕРТЕЛЬНО!

ДВИГУН ПРАЦЮЄ CO ДВЕРІ ГАРАЖУ ЗАЧИНЕНО НЕ ЗАЛИШАЙТЕСЯ В АВТОМОБІЛІ З ПРАЦЮЮЧИМ ДВИГУНОМ!

НЕ ЗАЛИШАЙТЕ ДВИГУН АВТОМОБІЛЮ У РОБОЧОМУ СТАНІ В ЗАКРИТОМУ ГАРАЖІ

ГАЗОВА КОЛОНКА CO ГЕРМЕТИЧНІ ПЛАСТИКОВІ ВІКНА

ТРИМАЙТЕ ВІДКРИТИМИ КВАТИРКИ, ВІКНА 3 МІСЯЦІ - НАСЛІДКИ CO

У РАЗІ ПОЖЕЖІ ОБГОРНІТЬ ОБЛИЧЧЯ ВОЛОГОЮ ГАНЧІРКОЮ
НЕ ЗАКРИВАЙТЕ ДИМОХОДИ ПЕРЕДЧАСНО